

Інформаційно-аналітична довідка щодо основних тенденцій економічного розвитку регіону

1. Промислове виробництво.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За даними Держстату України кількість активних промислових підприємств станом на 01.11.2017 року склала 512, з них: добувної – 43, переробної – 393.

Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кремінна, питома вага яких в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області майже 50,0 %.

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у березні 2018 року склала 35,3 тис. осіб, збільшення до попереднього місяця – 0,2 %.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за березень 2018 року склала 6853,8 грн, що на 1,6 % більше від попереднього місяця та на 1,9 % більше від середнього рівня по регіону.

Обсяг реалізованої промислової продукції за січень-березень 2018 року склав 7,1 млрд грн, що становить 1,1 % від загальнодержавного.

Індекс промислової продукції у січні-березні 2018 року порівняно з січнем-березнем 2017 року становив 58,0 % (січень-березень 2017 до січня-березня 2016 року – 82,0 %).

Значне зменшення індексу промислової продукції відбулося через зниження обсягів виробництва у 2-х основних галузях економіки: **«Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення»** та **«Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів»**.

Базовими підприємствами вищевказаних галузей є ПрАТ «ЛИНІК» та ПАТ «Алчевський металургійний комбінат», до складу якого входить «Алчевський коксохімічний завод».

ПрАТ «ЛИНІК» повністю припинило виробничу діяльність з 2012 року. Продукція підприємства є неконкурентоспроможною через імпорт до України нафтопродуктів із Болгарії, Румунії, Білорусі. Разом з тим, підприємство підготовлено до запуску виробництва поліпропілену (проведено ремонт технічного обладнання, апаратів, трубопроводів, тощо). Запуск виробництва поліпропілену відбудеться після встановлення сталого енергозабезпечення в області.

Внаслідок тимчасового припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення, що унеможливорює отримувати сировину та реалізовувати готову продукцію, з березня 2017 року зупинив виробничу діяльність ПАТ «Алчевський металургійний комбінат».

Питома вага вищевказаних галузей знизилась у 2017 році до 1,1 % (7,7 % – 2016 рік) та 7,9 % (29,2 % – 2016 рік) відповідно.

У лютому 2018 року до облдержадміністрації надійшло повідомлення від Корпорації «ІСД» про втрату фактичного контролю над їх головними активами, які знаходяться на окупованій території Луганської області: «Алчевський металургійний комбінат», «Алчевський коксохімічний завод», «Екоенергія».

Фактично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот», ТОВ «Рубіжанський трубний завод», ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ НВП «Зоря».

У січні-березні 2018 року підприємствами галузі вироблено товарної продукції:

- ТОВ НВП «Зоря» – 249,2 млн грн (143,0 %). У натуральному виразі вироблено тротилу 2111 тонн (122,4 %), грамонітів – 593 тонни (101,4 %), амонітів – 331 тонна (109,2 %), смоли карбамідно-фармальдегідної – 2539 тонн (115,5 %);

- ТОВ «НВО «Севєродонецький Склопластик» – 43,8 млн грн (у 1,5 р. б.);

- ВКФ ТОВ «ТАНА» вироблено товарної продукції на суму 8,6 млн грн (136,0 %);

- ТОВ НВФ «Мікрохім» – 55,7 млн грн (87,6 %).

ПАТ «Рідкісні газы» реалізовано продукції на 0,28 млн грн. За 3 місяці 2018 року підприємством вироблено кисню – 8856 куб. м (у січні-березні 2017 року – 10494 куб. м), іншої продукції на суму 0,11 млн грн (51,4 % до січня-березня 2017 року).

ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 2,6 млн грн (173,0 % до аналогічного періоду 2017 року).

За рахунок переробки давальницької сировини на ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання Азот» у січні-березні 2018 року вироблено товарної продукції у діючих цінах на суму 202,1 млн грн (у січні-березні 2017 році – 448,8 млн грн). Виготовлено 46,7 тис. тонн селітри аміачної (у січні-березні 2017 року – 87,6 тис. тонн), аміачної води – 272 тонни (у січні-березні 2017 – 420 тонн).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 11,0 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм», ТДВ «Севєродонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання».

ПрАТ «СНВО «Імпульс» – унікальне високотехнологічне підприємство, яке спеціалізується на виробництві високонадійних засобів і систем автоматизації для особливо складних і відповідальних об'єктів (атомні енергоблоки, управління рухом на залізницях). У січні-березні 2018 року ПрАТ «СНВО «Імпульс» вироблено товарної продукції на суму 983,6 млн грн (у 2 р. б. до січня-березня 2017 року), ТОВ НВП «Мікротерм» – на 2,5 млн грн (111,1 % до аналогічного періоду минулого року).

На ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» у січні-березні поточного року виготовлено 450 нових та відремонтовано 150 піввагонів на суму 495,6 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 25,2 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють лише ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва.

За підсумками роботи у січні-березні 2018 року до січня-березня 2017 року темп росту промислової продукції підприємств галузі складає:

- ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 95,5 % (4,2 тис. швейних виробів);
- ФОП Смалій м. Рубіжне – 89,1 % (74,6 тис. пар панчішно-шкарпеткових виробів).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 0,3 %.

Основне підприємство в галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє 95,0 % обсягів товарної продукції – ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Протягом січня-березня 2018 року вироблено товарної продукції на суму 1109,5 млн грн. (140,0 % до січня-березня 2017 року). У натуральному виразі вироблено картону та паперу – 55,2 тис. тонн (105,2 %), гофротари – 34,9 млн м² (125,9 %).

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 14,9 %.

Добувна промисловість

На території підконтрольній українській владі працюють лише 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 шахти ДП «Первомайськвугілля».

У січні-березні 2018 року видобуто 146,3 тис. тонн вугілля, що на 38,5 % більше ніж у січні-березні 2017 року, у тому числі:

- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 79,1 тис. тонн (у 1,7 р. б.);
- ДП «Первомайськвугілля» – 67,2 тис. тонн (110,5 %).

Станом на 01.04.2018 на складах вугледобувних підприємств знаходиться 12,4 тис. тонн рядового вугілля, в тому числі:

- ДП «Первомайськвугілля» – 5,9 тис. тонн;
- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 6,5 тис. тонн.

У січні-березні 2018 року вугледобувними підприємствами реалізовано 85,0 тис. тонн вугільної продукції, що становить 103,3 % до січня-березня 2017 року.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 6,2 %.

Електроенергетичну галузь економіки області представляють:

- енергогенеруючі підприємства – ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», ДП «Севєродонецька ТЕЦ», блок-станції підприємств (ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», які виробляють електроенергію для власних потреб);

- енергопостачальні підприємства – ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі».

Свою діяльність підприємства галузі здійснюють у рамках Оптового ринку електроенергії України.

Через знаходження ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго» в зоні бойових дій пошкоджено значну кількість ліній електромереж (на балансі підприємства 20 повітряних ліній, з них 8 – 110 кВ та 12 – 220 кВ. В робочому стані 12 ліній: 7 ліній – 220 кВ та 5 ліній – 110 кВ. На теперішній час у роботі одна лінія 220 кВ і 5 ліній 110 кВ. На станції 6 енергоблоків, 2 з яких знаходяться в роботі з видачею навантаження 300 МВт/добу.

За січень-березень 2018 року генеруючими потужностями області вироблено 713,8 млн кВт·год. електроенергії, що складає 73,6 % до січня-березня 2017 року (969,4 млн кВт·год.).

У січні-березні 2018 року з ДП «Енергоринок» одержано електроенергії (брутто) 510,2 млн кВт·год, це 115,1 % до аналогічного періоду 2017 року (443,2 млн кВт·год).

Сумарний обсяг спожитої електроенергії 286,2 млн кВт·год на суму 535,9 млн грн, сплачено 419,1 млн грн, рівень розрахунків – 78,2 %.

Споживачами ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» за січень-березень 2018 року спожито електроенергії 239,3 млн кВт·год на суму 441,8 млн грн, сплачено 417,2 млн грн, рівень розрахунків – 94,4 % (за січень-березень 2017 року – 86,3 %), в т.ч:

- промисловість – нараховано 87,0 млн грн, сплачено 91,6 млн грн, рівень розрахунків – 105,3 %;

- підприємства житлово-комунального господарства – нараховано 85,8 млн грн, сплачено 60,3 млн грн – 70,3 %;

- сільгоспспоживачі – нараховано 6,0 млн грн, сплачено 4,2 млн грн, рівень розрахунків 70,4 %;

- підприємства та організації державного бюджету – нараховано 16,6 млн грн, сплачено 12,8 млн грн – 76,8 %;

- підприємства та організації місцевого бюджету – нараховано 30,3 млн грн, сплачено 28,8 млн грн – 95,2 %;

- населення (без урахування пільг) – нараховано 161,8 млн грн, сплачено 170,7 млн грн – 105,5 % (з урахуванням боргів минулих періодів);

- інші споживачі – нараховано 54,3 млн грн, сплачено 48,9 млн грн – 90,1 %.

Заборгованість споживачів за спожиту електроенергію перед ТОВ «ЛЕО» станом на 01.04.2018 року – 720,2 млн грн.

Луганською філією ДП «Регіональні електричні мережі» за січень-березень 2018 року підприємствам вугільної промисловості регіону та іншим споживачам відпущено електроенергії 46,9 млн кВт·год на суму 94,1 млн грн, сплачено 1,9 млн грн, рівень розрахунків – 2,0 %.

Газова промисловість

ПАТ «Луганськгаз» здійснює діяльність з постачання та транспортування природного газу розподільними трубопроводами в межах області.

Компанія забезпечує закупівлю й поставку газу населенню, бюджетним установам, промисловим споживачам, громадським організаціям, експлуатацію розподільних газових мереж області, виконує роботи з газифікації об'єктів і населених пунктів регіону.

Протягом січня-березня 2018 року видобуто на газоконденсатних родовищах області 49,0 млн м³ природного газу.

В області загалом у січні-березні 2018 року спожито 285,0 млн м³ природного газу (з урахуванням транспортування по прямим трубам – 35,1 млн м³). Промисловим комплексом області спожито природного газу 77,2 млн м³.

Станом на 01.04.2018, за інформацією ПАТ «Луганськгаз», рівень розрахунків споживачів за спожитий природний газ з початку 2018 року складає 87,0 % (нараховано 895,6 млн грн, сплачено 780,4 млн грн), в тому числі:

- населення розрахувалося на 73,0 % (нараховано 877,6 млн грн, сплачено 640,4 млн грн);
- бюджетні установи – 83,0 % (нараховано 14,5 млн грн, сплачено 12,0 млн грн);
- промислові підприємства – 43,9 % (нараховано 3,3 млн грн, сплачено 1,5 млн грн, з урахуванням боргів минулих років).

Станом на 19.04.2018, за інформацією НАК «Нафтогаз України», теплопостачальні підприємства області розрахувалися за поставлений природний газ на 11,0 % (спожито 123,9 млн м³, нараховано 813,6 млн грн, сплачено 89,1 млн грн).

- відсутність бюджетного фінансування вугледобувних підприємств;
- низька ціна на вугільну продукцію державних вугледобувних підприємств;
- ізолюваністю регіону від Об'єднаної енергетичної системи України;
- неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини, та відсутність дієвих антидемпінгових заходів на ввезення дешевих замінників, понад 80 % яких ввозиться до України з території Російської Федерації;
- виникнення енергетичних та логістичних проблем, втрату ринків збуту, розрив коопераційних зв'язків з відповідними контрагентами.

Зменшення індексу промислового виробництва відбулося через повну зупинку ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот», ПрАТ «ЛИНІК» та ПАТ «Алчевський металургійний комбінат».

ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» знаходиться на тимчасово окупованій території, але перереєстровано на території, підконтрольній українській владі. Внаслідок тимчасового припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення та, як наслідок, неможливості отримати сировину і реалізувати готову продукцію, підприємство призупинило виробничу діяльність.

Корпорація «ІСД» офіційно повідомили про втрату фактичного контролю над їх головними активами, які знаходяться на окупованій території Луганської області: «Алчевський металургійний комбінат», «Алчевський коксохімічний завод», «Екоенергія».

ПрАТ «ЛИНІК» повністю припинило виробничу діяльність з березня 2012 року, продукція підприємства є неконкурентоспроможною через імпорт

нафтопродуктів з Болгарії, Румунії, Білорусі. На цей час ПрАТ «ЛИНІК» підготовлено до запуску виробництва поліпропілену (проведено ремонт технічного обладнання, апаратів, трубопроводів, тощо), для чого потрібне стабільне енергопостачання.

ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот», одне з основних підприємств хімічної галузі області, працює не ритмічно та надає послуги тільки з переробки давальницької сировини.

У 2018 році продовжено роботу щодо сприяння сталому розвитку промислового комплексу регіону.

Для встановлення надійного електропостачання та відновлення сталої роботи вищезазначених провідних підприємств регіону продовжено координацію робіт щодо будівництва підстанції ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна»:

08.02.2018 проведено нараду з обговорення питань та координації дій генерального підрядника (ТОВ «КЕБК») з органами місцевої влади при будівництві підстанції, підготовлено та направлено листи до Державного агентства лісових ресурсів України та Луганського обласного управління лісового та мисливського господарства.

З метою покращання виробничо-господарської діяльності промислових підприємств регіону:

- проведено нараду під головуванням заступника голови облдержадміністрації з питання налагодження сталого електрозабезпечення ПП «Хімпостачальник» для стабільної роботи підприємства;

- підготовлено та направлено лист від 09.02.2018 № 6/8-827 до першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України Кубіва С.І. «Про захист вітчизняних виробників» (ТОВ «Зоря»);

- підготовлено та направлено лист від 29.01.2018 № 6/10-563 до Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України Моїсеєву Ю.О. щодо зняття арешту з рахунків ВП «Шахта імені Д.Ф. Мельникова» ПАТ «Лисичанськвугілля»;

- підготовлено та направлено лист Міністру енергетики та вугільної промисловості України Насалику І.С. щодо погашення заборгованості із заробітної плати працівникам ПАТ «Лисичанськвугілля» (кошти виділено, заборгованість із заробітної плати частково виплачено);

- проведено нараду під головуванням заступника голови облдержадміністрації з питання забезпечення надійного електропостачання Гірського енерговузлу;

- підготовлено та направлено лист Прем'єр-міністру України Гройсману В.Б. «Про підтримку вітчизняного виробника сірчаної кислоти» (ТОВ НВП «Зоря»).

Виробництво **харчових продуктів** у Луганській області представлено 38 підприємствами великого та середнього бізнесу та 83 малими підприємствами у 8 підгалузях: хлібопекарська, борошномельно-круп'яна, олієжирова, м'ясна, молочна, пиво-безалкогольна, комбікормова, кондитерська.

Для забезпечення потреб населення області виробляються майже всі види продовольства, окрім цукру, спирту, лікєро-горілочаних виробів, консервів, риби та продуктів дитячого харчування.

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей: від 30 до 50 відсотків (молочна промисловість біля 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 35 %).

З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках підприємствами впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та системи управління якості підтверджено вимогам міжнародного стандарту (ISSO серії 9000 та 22000). Систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) на території регіону впровадили 9 підприємств харчової та переробної промисловості, а саме: в олійно-жировій галузі – 3 та інші – 6.

Станом на 01.05.2018 року в стадії впровадження та застосування принципів НАССР перебувають 4 підприємства харчової та переробної промисловості області, зокрема: в молочній галузі – 1 підприємство, в пивоварній галузі – 1, в рибній – 1, в м'ясопереробній – 1.

Молокопереробна галузь представлена чотирма підприємствами: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», виробнича потужність яких становить 135 тис. тонн на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за січень-березень 2018 року вироблено: масла вершкового жирністю не більше 85 % – 104 тонни, що становить 85,2 % до аналогічного періоду 2017 року, сира свіжого неферментованого – 12 тонн (85,7 %), молока та вершків незгущених й без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1 %, але не більше 6 %, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л – 1035 тонн або 109,1 % до 2017 року, молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів – 107 тонн (101,9 %). За рахунок придбання нового та виведення застарілого обладнання (ПрАТ «Біловодський МРЗ») відбулося збільшення виробництва молочних продуктів.

Олійно-жирова галузь області представлена 5 великими підприємствами (ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «Агро Кепітал Груп ЛТД», філія ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів», ТОВ «Троїцький маслопресовий завод») та понад 20 мініцежами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 390 тис. тонн сировини. За січень-березень 2018 року провідними підприємствами вироблено 27,3 тис. тонн олії соняшnikової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 105,9 % до аналогічного періоду 2017 року. Збільшення відбулося за рахунок виведення з виробничих процесів морально застарілого та фізично зношеного обладнання, впровадження новітніх технологій та систем автоматизації.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості ТОВ «Айдарський пекар» та ТОВ «Айдар Милам» за січень-березень 2018 року

вироблено 7251 тону борошна, що на 14,3 % менше аналогічного періоду попереднього року.

Хлібопекарська галузь представлена 50 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тонн. Асортимент продукції, що випускається, налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За січень-березень 2018 року вироблено 1847 тонн хліба та хлібобулочних виробів (73,2 % до аналогічного періоду минулого року).

Зниження виробництва хліба та хлібобулочних виробів відбулося за рахунок збільшення ціни на хліб та зниження купівельної спроможності населення.

Слід зазначити, що значна частина (59,0 %) хлібобулочних виробів випікається малими підприємствами, які працюють на єдиному податку та не звітують до органів державної статистики за кількість продукції, що виробляється. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %). Понад 31 % до потреби хліба ввозиться з Донецької та Харківської областей (ПП «Кулиничі», ПП «Чайка», Покровський хлібозавод).

Для утримання стабільної цінової ситуації та насичення ринку основними продовольчими товарами в містах та районних центрах області регулярно проводяться ярмаркові заходи, на яких реалізується продукція сільгоспвиробників та переробних підприємств області. Торгівля ведеться за доступними цінами, нижчими ринкових, що сприяє задоволенню споживчого попиту на основні продукти харчування. За січень-березень 2018 року було проведено 217 ярмаркових заходів, на яких реалізовано 866,1 тонн продукції на суму 16,7 млн грн.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «АгроТон».

В області існує 18 елеваторів, загальна потужність яких перевищує 741 тис. тонн, з них – 15 діючих потужністю 660 тис. тонн. Проте загальна потреба в зберіганні зерна забезпечується лише на 50 %.

Станом на 01.05.2018 року завантаженість елеваторів складає 63,1 %.

На території області існує три перевалочних пункти:

– пункт «Левада» (м. Сєверодонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тонн на добу;

– перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) з приймання та відвантаження зернових та олійних культур на залізничний та автомобільний транспорт. Потужність відвантаження на залізничний транспорт понад 4 тис. тонн на добу;

– пункт ТОВ «Красноріченське» (Кремінський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тонн на добу.

Не зважаючи на жорстку конкуренцію на споживчому ринку, високі вимоги щодо якості та безпечності продукції, підприємства харчової промисловості області мають перспективи щодо розширення та освоєння нових ринків збуту. Пріоритетними напрямками подальшого розвитку галузі є

впровадження новітніх технологій, технічне переоснащення підприємств, поліпшення якості та розширення асортименту продукції.

2. Інвестиційна діяльність.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяги освоєних **капітальних інвестицій** за січень-грудень 2017 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування склали 3044,6 млн грн, або 0,7 % від загального обсягу по Україні (січень-грудень 2016 року – 0,9 %). У порівнянні з січнем-груднем 2016 року збільшення склало 2,2 %.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 54,8 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 40,8 % капітальних інвестицій.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,3 % загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди – 31,7 % усіх інвестицій, у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 56,6 %, у нематеріальні активи вкладено 0,7 % загального обсягу капітальних інвестицій.

Найбільшу частку капітальних інвестицій (1308,6 млн грн, або 34,1 %) освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства. Підприємства промисловості витратили 452,4 млн грн. (14,9 %).

У зв'язку з наявністю на території області збройного конфлікту значно скоротилася інвестиційна активність іноземних інвесторів по усіх галузях промисловості та інших сферах економічної діяльності. Це стосується іноземних інвесторів як з країн ЄС, так і з країн СНД. Через ускладнення технологічного й виробничого процесу, виникнення логістичних проблем більшість підприємств, які займаються залученням іноземних інвестицій, значно або повністю скоротили свою діяльність у цьому напрямку. Як наслідок, розвиток інвестиційної діяльності регіону характеризується значним зменшенням акціонерного капіталу та негативним інвестиційним кліматом.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку Луганської області станом на 31.12.2017 склав 441,5 млн дол. США, що на 1,2 % більше обсягів інвестицій на початок року та становить 1,1 % до загального підсумку по Україні.

У розрахунку на одну особу населення наростаючим підсумком з початку інвестування обсяг склав – 202,8 дол. США, що на 1,8 % більше до початку року (на 01.01.2017 – 199,2 дол. США).

За 2017 рік відмічається вибуття акціонерного капіталу нерезидентів у розмірі 2 млн. дол. США та прибуття у розмірі 0,22 млн. дол. США.

Значною мірою зростання показника обсягу прямих іноземних інвестицій зумовлено курсовою різницею у розмірі 6,87 млн. дол. США унаслідок зміни курсу валюти відносно долара США упродовж звітного періоду.

За січень-грудень 2017 року, на кінець періоду спостерігалось найбільш суттєве збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій у галузях:

— діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – на 7,25 млн дол. США;

— постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 2,07 млн дол. США;

— професійна, наукова та технічна діяльність – на 0,43 млн дол. США;

— транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – на 0,22 млн дол. США.

Інвестиції надійшли з 35 країн світу. Із країн ЄС внесено 421,9 млн дол. США інвестицій (95,6 % загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 19,6 млн дол. США (4,4 %).

Основними країнами-інвесторами є Кіпр – 367,4 млн дол. США, Велика Британія – 23,3 млн дол. США, Іспанія – 9,2 млн дол. США, Польща – 5,4 млн дол. США.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на підприємствах промисловості зосереджено 363,5 млн дол. США (82,3 % загального обсягу прямих інвестицій в область), у т.ч. переробної – 307,1 млн дол. США, водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 22,1 млн дол. США, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 19,9 млн дол. США.

На розвиток промислового потенціалу області негативно вплинуло, насамперед, проведення антитерористичної операції на території області з початку 2014 року, внаслідок чого більшість промислових підприємств значно або повністю скоротили обсяги виробництва через ускладнення технологічного й виробничого процесу, виникнення логістичних проблем.

На підконтрольній українській владі території промисловий комплекс фактично лишився таких галузей як металургія, виробництво коксу та продуктів нафтопереробки, машинобудування, легка промисловість. Залишилась певна частка підприємств вугільної промисловості, виробництво будівельних матеріалів, харчової та легкої промисловості, а також майже всі провідні підприємства хімічної промисловості, виробництво паперу та поліграфічна діяльність.

Активізація інвестиційної діяльності є однією з основних умов оздоровлення та розвитку регіональної економіки, рушійною силою її інтеграції у світове господарство за рахунок оновлення основних фондів, переведення капіталів з одних сфер в інші, передачі технологій, інновацій та управлінського досвіду.

Основними причинами зниження активності інвестиційної діяльності є:

– відсутність системного підходу до державного та регіонального управління розвитком інвестиційної сфери, зниження фінансових можливостей бюджетів усіх рівнів;

– несприятливий інвестиційний клімат (економічна та фінансова нестабільність, недостатня розвиненість ринків капіталу, слабка розвиненість фондового ринку, відсутність системи гарантій захисту інвестицій);

- недосконала законодавча база, часта зміна, суперечливість, неповнота та неоднозначність трактування чинних законів і нормативно-правових актів, наявність значної кількості відомчих документів;

- відсутність дієвих механізмів державно-приватного партнерства в інвестуванні;

- недостатній рівень державної підтримки інвестиційної діяльності;

- нерозвиненість інвестиційних інструментів та інвестиційного ринку.

Залучення іноземних інвестицій в економіку регіону можливе за умови стабілізації економіки та фінансової системи, активізації євроінтеграційних процесів в Україні, забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіону та привабливих умов ведення бізнесу.

Для забезпечення постійної та ефективної горизонтальної взаємодії між заінтересованими органами виконавчої влади в процесі залучення іноземних інвестицій та супроводження інвесторів, а також з метою поширення детальної інформації щодо інвестиційних можливостей і переваг Луганського регіону у квітні 2018 року були проведені наступні заходи.

З метою створення умов для досягнення європейських стандартів якості послуг, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади Департамент виступив з ініціативою створення та впровадження системи електронного документообігу на платформі iGov для Луганської області.

2 лютого 2018 року головою Луганської обласної державної адміністрації – керівником обласної військово-цивільної адміністрації Ю.Г. Гарбузом було підписано Меморандум про співпрацю між Луганською обласною державною адміністрацією – обласною військово-цивільною адміністрацією та громадською організацією «Айгов» щодо створення системи електронного урядування та електронної демократії у Луганській області.

Підключені наступні послуги про внесення заяв:

- про наявну вільну земельну ділянку (типу GREENFIELD);

- про наявну вільну виробничу площу (типу BROWNFIELD);

- про інвестиційну пропозицію.

Протягом квітня поточного року проводилося тестування системи iGov в рамках пілотного проекту на базі Кремінської районної державної адміністрації.

05 квітня 2018 року у м. Северодонецьк в інноваційному бізнес-центрі «GREEN TOWN» за підтримки Департаменту зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності ЛОДА відбулася презентація «Можливості для розвитку малого та середнього бізнесу від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР)» для бізнес-кіл регіону. Метою зустрічі було ознайомлення з можливостями надання грантів на консалтингові проекти від ЄБРР у рамках ініціативи EU4Business.

З 22 по 28 квітня 2018 року за ініціативи асоціації «Єврорегіон Карпати-Україна» у співпраці з Спільним Технічним Секретаріатом Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 прийнято участь у навчальному візиті до Жешува та Кракова (Польща). Основною метою навчального візиту є переймання польського досвіду в

реалізації реформ і досвіду із залучення європейських коштів на реалізацію проектів у всіх сферах економіки задля підвищення конкурентоспроможності Луганщини.

За підтримки Програми розвитку ООН продовжується робота з оновлення та актуалізації Інвестиційного паспорту Луганської області, який може стати додатковим аргументом в перемовинах з потенційними інвесторами та сприяти промоції інвестиційних переваг області.

З метою актуалізації та доповнення електронної версії Каталогу компаній Луганської області Луганською облдержадміністрацією проводиться робота по збору анкет додаткових підприємств, діючих бізнес-об'єднань та об'єктів інфраструктури підтримки підприємств регіону. У подальшому планується переклад електронної версії каталогу на англійську мову для пошуку бізнес-партнерів для наших підприємств за кордоном та розповсюдження каталогу серед дипломатичних установ в Україні та за кордоном, торгово-промислових палат тощо.

За підтримки Програми розвитку ООН в Україні продовжує роботу Агенція регіонального розвитку Луганської області, основними цілями якої є: інформаційна підтримка інвесторів; підготовка інвестиційних пропозицій та проектів; розробка проектів розвитку об'єднаних громад; супроводження проектів на всіх стадіях; фінансова підтримка суб'єктів малого та середнього бізнесу для реалізації проектів зі створення нових робочих місць.

3. Зовнішня торгівля (експорт та імпорт товарів).

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області за січень-лютий 2018 року становив 83,8 млн дол. США і зменшився порівняно з аналогічним періодом 2017 року на 29,4 %.

Обсяги експорту товарів у січні-лютому 2018 року становили 32,7 млн. дол. США та у порівнянні з січнем-лютим 2017 року зменшилися на 45,5 %.

Обсяг імпорту товарів склав 51,1 млн дол. США, що на 16,4 % менше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 18,4 млн дол. США (у січні-лютому 2017 року сальдо негативне – 1,1 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,64 (по Україні – 0,91).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 49 країн світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 11,8 млн дол. США, або 36,0 % від загального обсягу експорту.

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Польщі – 11,5 %, від загального обсягу експорту, Індії – 9,5 %, Болгарії та Франції – по 8,7 %, Саудівської Аравії – 8,1 %, Білорусі – 7,8 %, Філіппін – 5,3 %, Узбекистану – 2,8 %, Італії – 1,8 %, Румунії та Оману – по 1,5 %, Німеччини та Республіки Корея – по 1,4 %, Угорщини – 1,1 %, Грузії – 0,9 %.

Припинення експорту чорних металів та збільшення частки експорту продукції сільського господарства призвело до географічного перерозподілу експорту області: зменшилась частка країн ЄС (одним із основних експортних товарів до цих країн були чорні метали) (зменшення часток у загальному експорті таких країн як Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина, Естонія) та почала зростати частка країн Азії (постачання продукції сільського господарства) (збільшення часток у структурі експорту таких країн, як Саудівська Аравія, Філіппіни, Оман).

Серед країн - торгових партнерів експортні поставки в порівнянні з січнем-лютим 2017 року зросли до таких країн, як Оман, Індія, Німеччина, Лівія, Грузія, Хорватія, Колишня Югославська Республіка Македонія, Узбекистан, Саудівська Аравія, Нідерланди, Болгарія, Франція, Швейцарія, Ізраїль.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 9,1 млн дол. США, або 17,8 % від загального обсягу (у січні-лютому 2017 року – 10,3 %), з Росії – 71,5 %.

Найбільші імпорتنі надходження, крім Росії, здійснювалися з Польщі – 6,1 % від загального імпорту, Німеччини – 4,4 %, Франції – 2,5 %, Саудівської Аравії – 1,6 %, Італії – 1,4 %, Китаю – 1,3 %, Чехії – 1,1 %, Республіка Корея та Ісландії – по 1,0 %, Казахстану та Білорусі – по 0,9 %.

Загалом значна частка імпорту товарів з Росії пояснюється тим, що основу цієї продукції складає сировина для енергетики, хімічної та целюлозно-паперової промисловості (палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки, продукти неорганічної хімії, органічні хімічні сполуки, пластмаси, полімерні матеріали, маса з деревини, руди). Експорт продукції таких галузей у загальному обсязі перевищує 60 %.

Імпорتنі поставки порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільш зросли з Ісландії, Ізраїлю, Швеції, Італії, Індії, Туреччини, Німеччини, Великої Британії, Тайваню, Австрії, Данії, Бельгії, Саудівської Аравії, Румунії.

Валютна виручка від експортних поставок паперу та картону у січні-лютому 2018 року становила 16,3 млн дол. США, або 49,9 % експорту всіх товарів, продукція хімічної промисловості – 4,1 млн дол. США (12,6 %), жири та олії тваринного або рослинного походження – 3,2 млн дол. США (9,6 %), продукти рослинного походження – 2,8 млн дол. США (8,7 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 2,8 млн дол. США (8,7 %), готові харчові продукти – 1,4 млн дол. США (4,1%), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 0,7 млн дол. США (2,3 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 0,7 млн дол. США (2,2 %).

Такий перерозподіл часток товарних груп у структурі експорту у січні-лютому 2018 року порівняно із січнем-лютим 2017 року відбувся через прийняття 15 березня 2017 року Радою національної безпеки і оборони України рішення про тимчасове припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення на Донбасі. Внаслідок цього з січня 2018 року припинився експорт чорних металів (частка якого у січні-лютому 2017 року становила 59,4 %),

майже припинився експорт мінеральних продуктів (з 2,9 до 0,03 % у загальному обсязі експорту).

Зазначене зменшення частки чорних металів призвело до збільшення часток у товарній структурі експорту паперу та картону (з 17,5 до 49,9 %), продукції хімічної промисловості (з 5,2 до 12,6 %), текстильних матеріалів та текстильних виробів (з 4,0 до 8,7 %), готових харчових продуктів (з 1,8 до 4,1 %), продуктів рослинного походження (з 1,4 до 8,7 %), жирів та олій тваринного або рослинного походження (з 0,0 до 9,6 %), виробів з каменю, гіпсу, цементу та полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них (з 0,9 до 2,3 %).

Крім збільшення часток у загальному обсязі експорту слід відмітити і зростання обсягів таких товарів та товарних груп як папір та картон (у 1,6 рази більше порівняно із січнем-лютим 2017 року), продукція хімічної промисловості (+ 39,1 %), жири та олії тваринного або рослинного походження (у 59,4 р. б.), продукти рослинного походження (у 2,8 рази більше), текстильні матеріали та текстильні вироби (+ 24,8 %), готові харчові продукти (+ 28,6 %), вироби з каменю, гіпсу, цементу (+ 45,1 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них (+ 33,3 %), засоби наземного транспорту (+ 23,5 %).

Негативно вплинуло на розвиток експортної діяльності загальнообласна тенденція зменшення обсягів виробництва промислової продукції, падіння якої за січень-лютий 2018 року склало 50,0 %.

Імпортні надходження мінеральних продуктів у січні-лютому 2018 року становили 20,5 млн дол. США, або 40,1 % імпорту всіх товарів, продукції хімічної промисловості – 11,6 млн дол. США (22,7 %), маси з деревини – 6,1 млн дол. США (12,0 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 4,8 млн дол. США (9,3 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 1,9 млн дол. США (3,7 %), машин, обладнань та механізмів – 1,4 млн дол. США (2,7 %), засобів наземного транспорту – 1,1 млн дол. США (2,2 %), живі тварини; продукти тваринного походження – 0,8 млн дол. США (1,5 %), паперу та картону – 0,6 млн дол. США (1,2 %), продукція рослинного походження – 0,6 млн дол. США (1,2 %), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 0,6 млн дол. США (1,2 %).

Такий перерозподіл часток товарних груп у структурі експорту відбувся насамперед через зменшення частки мінеральних продуктів (з 62,7 % у січні-лютому 2017 року до 40,1 %), що пов'язане, насамперед, з блокуванням переміщення вантажів через лінію зіткнення в області. Імпорт мінеральних продуктів (як сировини для металургійної та машинобудівної промисловості) зменшився на 47,1 %.

Зменшення частки мінеральних продуктів частково призвело до збільшення часток у товарній структурі імпорту продукції хімічної промисловості (з 16,6 до 22,7 %), маси з деревини (з 7,4 до 12,0 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них (з 4,2 до 9,3 %), текстильних матеріалів та текстильних виробів (з 2,6 до 3,7 %), виробів з каменю, гіпсу, цементу (з 0,2 до 1,2 %), паперу та картону (з 0,5 до 1,2 %), продукції рослинного походження (з 0,2 до 1,2 %). Однак на перерозподіл часток у структурі імпорту вплинуло і

безпосереднє зменшення або збільшення їх імпорту у січні-лютому 2018 року: маса з деревини (+ 34,3 %), продукція хімічної промисловості (+ 14,6 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них (на 78,5 %), текстильні матеріали та текстильні вироби (+ 20,0 %), машини, обладнання та механізми (+ 63,3 %), засоби наземного транспорту (+ 33,7 %), живі тварини; продукти тваринного походження (у 4,5 р. б.), папір та картон (у 2,1 р. б.), вироби з каменю, гіпсу, цементу (+ 20,1 %), продукція рослинного походження (у 4,3 р. б.).

Оборот зовнішньої торгівлі послугами у 2017 році склав 65,8 млн дол. США і порівняно з 2016 роком збільшився на 0,9 %. Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 27,6 млн дол. США (зростання порівняно з 2016 роком в 2,8 рази) та 38,2 млн дол. США (зменшення на 30,9 %).

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 10,6 млн дол. США (у 2016 року сальдо негативне – 45,3 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,72 (по Україні – 1,95).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 85 країн світу.

До країн ЄС було експортовано 26,9 % усіх послуг, Росії – 33,6 %, Казахстану – 11,8 %, Великої Британії – 11,2 %, Узбекистану – 4,4 %, Швейцарії – 3,6 %, Білорусі – 1,6 %, Німеччини – 0,9 %.

З країн ЄС імпортовано 23,6 % усіх послуг: з Росії – 65,4 %, Німеччини – 5,5 %, Казахстану – 4,8 %, Узбекистану – 4,2 %, Естонії – 2,1 %, Словаччини – 1,5 %.

Основу структури експорту послуг області склали ділові послуги (71,5 %, основну частку становили наукові та технічні послуги), послуги, пов'язані з подорожами (4,5 %) та транспортні послуги (8,6 %).

Основу структури імпорту послуг склали послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (55,9 %), послуги, пов'язані з подорожами (14,3 %), послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (12,6 %), ділові послуги (12,5 %), транспортні послуги (3,8 %), професійні та консалтингові послуги – 2,1 %.

З огляду на нинішні складні економічні умови, облдержадміністрацією здійснюється низка заходів щодо розвитку зовнішньоекономічної діяльності:

- залучення суб'єктів малого та середнього бізнесу до експортної діяльності;
- проведення інформаційної підтримки бізнес-кіл щодо умов виходу на зовнішні ринки, пошуку торговельних партнерів, участі у навчальних заходах;
- надання допомоги місцевим виробникам у пошуку міжнародних бізнес-партнерів, у тому числі шляхом участі у виставкових заходах, форумах тощо;
- інформування місцевих бізнес-кіл про комерційні пропозиції закордонних партнерів, можливості участі у міжнародних закупівлях.

Протягом березня-квітня 2018 року суб'єкти господарювання області поінформовано про:

- 3 загальноукраїнські та 6 міжнародні виставкових заходи у 5 країнах світу (Словаччина, Латвія, Білорусь, КНР, Туреччина, Угорщина);
- 10 форумів, у тому числі 8 міжнародних (Кот-д'Івуар, Вірменія, Грузія, Алжир, Туреччина, Ліван, Польща);
- 17 презентаційних та навчальних заходів;
- 15 комерційних пропозицій компаній з 13 країн світу (Ізраїль, Швеція, Польща, Словенія, Румунія, ОАЕ, Ангола, Болгарія, Хорватія, Лагос, Норвегія, Чехія Сербія);
- 10 міжнародних тендерів (Туркменістан, Йорданія, Франція, Швеція, Нідерланди, Норвегія).

Крім цього підготовлено 5 випусків «Щотижневика експортера», 1 спеціальне видання з виходу на нові ринки збуту, які направлено 110 підприємствам-експортерам та потенційним експортерам області.

4. Внутрішній ринок (внутрішня торгівля, цінова ситуація).

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) у січні-березні 2018 року склав 1566,8 млн грн, що у порівняних цінах становить 106,0 % до січня-березня 2017 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю, у січні-березні 2018 року становив 820,3 млн грн, що у порівняних цінах становить 100,8 % до січня-березня 2017 року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у березні 2018 року до грудня попереднього року становив 102,6 %, що менше загальнодержавного індексу на 0,9 в. п. (по Україні – 103,5 %).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, у березні 2018 року ціни на споживчому ринку на продукти харчування та безалкогольні напої, порівняно з груднем попереднього року, зросли на 3,2 %, у тому числі продукти харчування – на 3,2 %, безалкогольні напої – на 1,9 %.

Найбільше (на 15,3 % та 11,8 %) подорожчали овочі та фрукти. Зростання цін на овочі та фрукти на початку весни відбувається внаслідок скорочення запасів сезонних овочів та збільшення витрат на їх зберігання. До вказаних чинників у поточному році додалися і вкрай несприятливі погодні умови, що значно ускладнило логістику та знизило термін надходження на ринок овочів з відкритого ґрунту нового врожаю.

На 4,3 % стали дорожче риба та рибопродукти, на 3,0 % – олія соняшникова, на 2,6 % – макаронні вироби, на 2,3 % – хліб і хлібопродукти, на 1,8 % – масло вершкове, на 1,7 % – сир і м'який сир (творог), на 1,2 % – молоко, на 0,7 % – м'ясо та м'ясопродукти.

Водночас подешевшав цукор (на 3,0 %) та яйця курячі (на 1,3 %). Падіння цін на цукор сталося внаслідок високого врожаю цукрових культур в основних

країнах-виробниках та наявністю, пов'язаного з цим, надлишку експортної пропозиції.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 4,8 %.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 2,4 % спричинено подорожчанням палива і мастила на 4,6 % та транспортних послуг – на 1,3 %.

При цьому до зростання транспортних послуг призвело подорожчання проїзду в автодорожньому (на 2,3 %) пасажирському транспорті при здешевленні послуг на 10,0 % залізничного пасажирського транспорту.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива з початку року зросли на 0,4 % за рахунок підвищення цін (тарифів) на водопостачання – на 3,1 %, утримання та ремонт житла – на 2,4 %, каналізацію – на 2,1 %, утримання будинків та прибудинкових територій – на 0,9 %, гарячу воду та опалення – на 0,2 %.

На 4,4 % подорожчали послуги зв'язку, на 2,3 % – відпочинок і культура, на 1,9 % – різні товари та послуги, на 1,2 % – послуги ресторанів та готелів.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 2,0 %, при цьому амбулаторні послуги – на 2,4 %, фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання – на 1,8 %.

Ціни на одяг і взуття знизилися на 0,2 %.

Цінова ситуація на ринку палива.

За даними моніторингу середніх споживчих цін на товари (послуги) у березні 2018 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила 29,64 грн/л (середня по Україні – 29,33 грн/л) і збільшилася порівняно з груднем 2017 року на 4,4 % (по Україні – на 4,2 %).

Дизельне паливо у березні 2018 року коштувало 27,70 грн/л (по Україні – 27,09 грн/л) та порівняно з груднем 2017 року подорожчало на 5,7 % (по Україні – на 5,0 %).

Зростання цін на паливо у цей період обумовлено підвищенням цін на нафту та зміною курсу валют (акцизи на паливо встановлено в євро).

Обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг у 2017 році становив 3570,7 млн грн, що на 19,3 % більше 2016 року (2016 рік – 2993,7 млн грн).

Зростання цін на ресурси і матеріали та комунальні послуги призвело до зростання вартості тарифів на послуги населенню, що вплинуло на збільшення загального обсягу реалізованих послуг у фактичних цінах.

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 1825,1 млн. грн, що на 13 % більше 2016 року. Частка таких послуг становила 51,1 % від загального обсягу реалізованих послуг.

Основними причинами подорожчання товарів є:

- постійне удорожчання паливно-мастильних матеріалів, що призводить до збільшення витрат на логістику (значна віддаленість Луганської області від центральних регіонів України);

- зменшення вітчизняного виробництва м'яса на внутрішньому ринку;

- сезонні коливання цін на сільськогосподарську продукцію.

Для залучення на споживчий ринок області додаткових ресурсів продовольчої продукції, більш повного та різноманітного його насичення і задоволення потреб споживачів сільськогосподарською продукцією та продуктами її переробки, іншими продуктами харчування проводяться ярмарки за участю безпосередніх місцевих товаровиробників.

Так, у районах і містах області з початку поточного року було проведено 217 продовольчих ярмарок, на яких реалізовано 0,9 тис. тонн продукції місцевих сільгоспвиробників на суму 16,7 млн грн.

З метою відстеження та аналізу цінової ситуації на продовольчому ринку області проводиться щодакдний моніторинг середніх рівнів цін на продовольчих ринках та підприємствах торгівлі на основні продовольчі товари на території області, підконтрольній українській владі, зокрема на хліб та хлібобулочні вироби, молоко, крупи, яйця курячі, овочі тощо (за оперативними даними міських рад міст обласного значення та райдержадміністрацій).